

Rīgā, 2019. gada 16. maijā

Latvijas Reģionālās arhitektūras akadēmijas atklāta vēstule Latvijas Republika Ministru kabinetam par nacionālās koncertzāles celtniecību Rīgā

Latvijas Republikas Kultūras ministrija (KM) izvērsusi plašu propagandas kampaņu par nacionālās koncertzāles būvniecību Rīgā, mēģinot pārliecināt plašu sabiedrību, ka šīs Latvijas kultūrai nozīmīgās būves vienīgā iespējamā atrašanās vieta ir Daugavā, uz AB dambja. Celtnes ievērojama daļa iesniegsies arī bijušajā Ziemas ostā, tas ir, akvatorijā starp AB dambi un kreiso krastu. KM savu pozīciju pamato ar labas pārvaldības praksi, tiesisko paļāvību un pēctecību lēmumu pieņemšanā, atsaucoties uz it kā rūpīgu un pārdomātu procesu, kurā pasaulslavenu un profesionāli atzītu arhitektu biroju pārstāvji 2004. gadā esot izvēlējušies šo vietu, 2006. gadā notikušo starptautisko arhitektūras projektu konkursu, kā arī tam sekojošo projekta publisko apspriešanu un 2008. gadā apstiprināto teritorijas detālplānojumu. 2004. gadā lēmums par būvniecību uz AB dambja jau tā pieņemšanas brīdī bija tiešā pretrunā gan ar Aizsargjoslu likumu, gan Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumiem, gan spēkā esošo Rīgas attīstības plānu. Visi šie normatīvie akti politiska diktāta rezultātā īsā laikā tika izmainīti, iestrādājot izņēmumus uz AB dambja paredzamās koncertzāles sakarā.

Jau 2005. gadā izraisījās asas diskusijas par koncertzāles novietni, kas atspoguļojās arī masu mēdijos. Visā sekojošajā ar koncertzāles projekta attīstību saistīto notikumu gaitā projekta virzītāji visas iebildes un profesionāļu ieteikumus ignorēja. Mūsdienās, atšķirībā no pirmskrīzes laika iluzorajiem un ekstravagantajiem priekšstatiem par pilsētvides attīstību, ir cita, reālajā sociālekonomiskajā kontekstā sakņota vērtību skala. Pienesumam videi un kultūrai kopumā jābūt ar ilgtspējīgu, praktisku un apjomīgu pievienoto vērtību.

Celtnei uz AB dambja nav iespējamās ērtas un pietiekami tuvas pieejas no apkārtējām funkcionāli aktīvajām publiskajām ārtelpām un publiskā transporta pieturvietām. Telpiski pienācīgā un funkcionāli atbilstošā veidā to neatrisinātu arī piedāvātā tiltiņu no Trijādības ielas un Ķīpsalas uz AB dambi uzbūvēšana. Visas tuvākās transporta maģistrāles – Uzvaras bulvāris, Raņņa dambis un Krišjāņa Valdemāra iela (Ķīpsalā) – sastrēgumstundu laikā ir visnoslogotākās vietas. Problemātiska ir nepieciešamā piekļuve ar smago autotransportu, nav iespējama piekļuve ar individuālo autotransportu un izpaliek šādas nozīmes publiskai ēkai nepieciešamais priekšlaukums, bet pati **celtne no daudziem svarīgiem skatupunktiem aizsegs Vecrīgas panorāmu**. AB dambī nav arī nekādas inženiertehniskās komunikācijas.

KM sarīkojusi virkni plašu sanāksmju, kas it kā veltītas Koncertzāles vietas izvēlei. Tajās kā alternatīvas tiek formāli pieminēti Mūkupurvs, Ķīpsalas ziemeļu gals vai citas acīmredzami nepiemērotas vietas. Daudz apspriestais Kongresu nama kapitālas pārbūves priekšlikums tiek noraidīts kā „nepieņemams”. Bez pamatotas argumentācijas tiek noraidīta arī lieliska vieta Aleksandra Grīna bulvārī starp Slokas ielu un Raņņa dambi, kur visa veida sabiedriskais transports ir burtiski pie durvīm, visapkārt ir ērti pievadceļi un vietas autotransporta novietošanai, bet publiska celtnie atdzīvinātu patlaban samērā panīkušo apkārtni parku. Tikpat izcila ir nesen piedāvātā vieta Eksporta ielā iepretim Cīdadelei, kas

nodrošinātu arī ērtu publisku pieeju ūdensmalai. Rūpīgi izanalizējama arī Nacionālās bibliotēkas un Dzelzceļa vēstures muzeja apkaimē, kur ir visas iespējas radīt daudzfunkcionālu kultūras centru. **Visās šajās vietās iespējami arī dažādi apkalpes objekti, kas nepieciešami, lai nodrošinātu ekonomisko mehānismu koncertzāles uzturēšanai un radītu plašai publikai viegli pieejamu, pievilcīgu, daudzfunkcionālu un sinerģisku apbūves kompleksu. AB dambī tas viss izpaliek, un tur iedomātās koncertzāles uzturēšanai vien ik gadus būs nepieciešami milzu līdzekļi.**

KM savu noraidošo attieksmi pret citām iespējamajām koncertzāles vietām šodien pamato ar dažādiem sadomātiem „riskiem” vai juridiskām neērtībām. Tiek mēģināts Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) līdzekļus (23 192 193 eiro), kas paredzēti Rīgas pilsētas **revitalizācijai**, novirzīt AB dambja paplašināšanai un tiltu būvēšanai, šādu koncertzāles būvvietas sagatavošanu plašsaziņas līdzekļos izplatītajā informācijā nosaucot par „vides sakārtošanu iepretim Vecrīgai”, pie viena maldinot sabiedrību, ka ERAF līdzekļi esot „līdzfinansējums koncertzāles celtniecībai”.

Izjūtot patiesu atbildību par Rīgas arhitektūras mantojumu un pilsētvides kvalitāti, kā arī tās pilnvērtīgu attīstību nākotnē, LRAA aicina Latvijas valdību darīt visu iespējamo, lai ar Daugavas akvatorijā iedomāto, grūti izmantojamo lielizmēra būvi neatgriezeniski nedeformētu pasaules kultūras mantojuma vietas – Rīgas vēsturiskā centra – telpisko kvalitāti, bet **visdrīzākajā laikā izvērtētu iespējas un atrastu koncertzāles būvniecībai patiesi piemērotu vietu.**

Vēstules saturu atbalsta LRAA īstēnie locekļi:

Dr.habil.arch., prof. Jānis Krastiņš

Dr.arch. Gunārs Asaris

Dr.arch., prof. Uģis Bratuškins

Mgr.arch. Juris Skalbergs

Dr.arch., prof. Sandra Treija

Arch. Oļģerts Krauklis

Mgr.arch. Artūrs Lapiņš

Arch. Uģis Kaugurs

Arch. Daiga Dzedone

Dr.arch., prof.em. Jānis Briņķis

Dr.arch. Jānis Lejnieks

Dr.arch. Agate Eniņa

Dr.arch. Ilze Rukmane-Poča